

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ และประสบการณ์การทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการมีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2556 จำนวนทั้งสิ้น 77 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการ

2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการทำวิจัยในครั้งนี้ ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางสำเร็จรูปของ เครซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 66 โรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน และครูวิชาการ จำนวน 132 คน แล้วสุ่มกลุ่มย่อย ทั้งผู้บริหารโรงเรียนและครูวิชาการ โดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์, 2542 : 101)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยปรึกษาคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นการหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหาค่า IOC แล้วนำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา และครูวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีของครอนบาค ผลปรากฏว่าได้รับความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.928

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกและเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมกับตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับผลปรากฏว่าแบบสอบถามจำนวน 132 ฉบับ เก็บรวบรวมมาได้และมีความสมบูรณ์ จำนวน 132 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บได้ไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และใช้ สถิติวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ
2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการ เกี่ยวกับสภาพปัญหาในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 3 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพและประสบการณ์การปฏิบัติงาน โดยใช้ สถิติ t -test แบบกลุ่มตัวอย่างอิสระต่อกัน กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05
4. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อเปรียบเทียบปัญหาในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์การทำงาน ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา และแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาและแนวทางในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 3 โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการแนะแนวการศึกษา ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน

ผลการเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการเกี่ยวกับ
ปัญหาในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม
ศึกษานูรริรัมย์ เขต 3

2.1 การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการ
เกี่ยวกับ ปัญหาในการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาศึกษานูรริรัมย์ เขต 3 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ ทั้ง โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

2.2 การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการ
เกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศึกษานูรริรัมย์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน
โดยภาพรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร
โรงเรียน และครูวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ศึกษานูรริรัมย์ เขต 3 โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้

3.1 ด้านการสูตร คือ ดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็นการพัฒนาหลักสูตร
ท้องถิ่น คือ ควรจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ไปจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน รองลงมา คือ ควรมี
การวางแผนในการจัดทำหลักสูตรท้องถิ่น ลำดับถัดมา ควรจัดทำหลักสูตรตามขั้นตอนและเกิดผล
ประโยชน์ต่อผู้เรียน

3.2 ด้านการวางแผนด้านวิชาการ คือ ควรมีแผนงานและผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน
และควรจัดทำปฏิทิน คู่มือการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ ควรนำผลการดำเนินงาน มาปรับปรุงและ
พัฒนาเป็นระบบและต่อเนื่อง ลำดับถัดมา ควรจัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจ ให้ความรู้แก่บุคคลที่
เกี่ยวข้อง

3.3 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา คือ ควรส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตร
ไปใช้และปรับปรุง รองลงมา คือ ควรจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับหลักสูตรสถานศึกษาให้กับผู้ที่
เกี่ยวข้อง ลำดับถัดมา ควรแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

3.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ ควรนำครู ไปศึกษาดูงานและ
เชิญวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย รองลงมา คือ ควรมีการวางแผนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ
การศึกษาในสถานศึกษา ลำดับถัดมา ควรส่งเสริมให้ครูทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

3.5 ด้านการพัฒนา และส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ คือ ควรการระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รองลงมา คือ ควรมีการวางแผนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ชัดเจน ลำดับถัดมา ควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบและกำหนดบทบาทให้ชัดเจน

3.6 ด้านการนิเทศการศึกษา คือ ควรมีแผนงานการนิเทศการศึกษา รองลงมา คือ ควรจัดทำปฏิทินและคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และ ควรทำเครื่องมือการนิเทศที่หลากหลาย ลำดับถัดมา แต่งตั้งคณะทำงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน

3.7 ด้านการแนะแนว คือ ควรประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น หน่วยงานอื่น ในการจัดกิจกรรมแนะแนว รองลงมา คือ ควรมีการติดตามผลประเมินการดำเนินงานเป็นระบบและต่อเนื่อง ลำดับถัดมา ควรมีแผนงาน โครงการ

3.8 ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา คือ ควรมีแผนงานและโครงการ รองลงมา คือ ควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน และ ควรจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน ลำดับถัดมา ควรจัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจ ให้ความรู้ แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง และ ควรปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

3.9 ด้านการส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ คือ ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน รองลงมา คือ ควรมีแผนและผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ลำดับถัดมา ควรจัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจ ให้ความรู้ แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

3.10 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และองค์กรอื่น คือ ควรมีแผนงานและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน รองลงมา คือ ควรจัดทำปฏิทิน คู่มือการปฏิบัติงาน ลำดับถัดมา ควรประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจ ให้ความรู้แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง

3.11 ด้านการพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา คือ ควรดำเนินการตามแผนที่วางไว้ รองลงมา คือ ควรมีแผนงานและโครงการ ลำดับถัดมา จัดประชุมชี้แจง ทำความเข้าใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง

อภิปรายผล

จากการวิจัยศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูวิชาการ ใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีประเด็นที่พบบ่าสนใจอันจะเป็นข้อมูลนำไปสู่แนวทางในการวางแผนพัฒนาและปรับปรุงด้านปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็น

ของผู้บริหาร และครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1.ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แสดงว่า ผลการดำเนินงานวิชาการ ยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างสมบูรณ์ครบถ้วน ทั้งนี้เกิดจากความพร้อมของทรัพยากรในการบริหารงานวิชาการ ทั้งปัจจัยด้านจำนวนบุคลากร ด้านการเงิน และงบประมาณ ด้านวัสดุ สื่อและเทคโนโลยี ไม่เพียงพอต่อการดำเนินงานในโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จูไรลักษณ์ โกมล . (2550 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการบริหารวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสิงห์บุรี โดยรวมด้านการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการประเมินผล การศึกษา ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการวิจัยในชั้นเรียน อยู่ระดับปานกลาง และ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชัชฎาภรณ์ ไชยฤทธิ์ . (2554 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอแกลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตอำเภอแกลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 โดยรวม ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2.1. จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทั้งโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 (2545 : 7) ในมาตรา 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง และมาตรา 9 (5) ยังให้มีการระดมทรัพยากรจากแหล่ง

ต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษาได้ด้วย ดังนั้น โรงเรียนจึงค่อนข้างที่จะมีความคล่องตัวและมีอิสระในการบริหารจัดการงบประมาณที่ได้รับ ตลอดจนสามารถระดมทุนจากแหล่งต่าง ๆ ได้ทำให้ปัญหาการเชื่อมล้าระหว่างโรงเรียนลดลงในระดับหนึ่งตลอดจนกระทรวงศึกษาธิการเองได้มีนโยบายดูแลโรงเรียนขนาดเล็กเป็นพิเศษปัญหาของการสนับสนุนการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันจึงไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อภินันท์ นาเลาห์ (2545 : บทคัดย่อ) ได้วิจัยสภาพปัญหา และความต้องการในการบริหารงานวิชาการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ของ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กพบว่า ปัญหาและความต้องการในการบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน

2.2. จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครู วิชาการเกี่ยวกับปัญหาในการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี และมากกว่า 10 ปี ขึ้นไป โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน การพิจารณาปัญหาในการบริหารงาน วิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในแต่ละด้านพบว่าค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครู วิชาการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และไม่แตกต่างกัน ที่ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ขาดแคลนทรัพยากรทุกด้านทำให้การรับรู้ต่อสภาพปัญหาเหมือนกัน และต้องผลักดันให้ปฏิบัติตามนโยบาย จึงได้เห็นสภาพจริง จึงทำให้ได้รับรู้ ได้เข้าใจพบเห็นปัญหา ในการบริหารงานวิชาการใน โรงเรียน ซึ่งมีความสอดคล้องผลการวิจัยของ กัญย์สิณี สุดประเสริฐ (2550 : 71) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการดำเนินงานวิชาการของ โรงเรียนในกลุ่มเกาะจันทร์สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกับประสบการณ์ ในการสอนน้อย โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยนุช ทองพรม (2550 : 104) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนในเขต อำเภอนองใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการ สอนน้อยกว่า 14 ปี และประสบการณ์ในการสอนน้อยมากกว่า 14 ปี โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่าง

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โรงเรียน และครูวิชาการใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ได้เสนอแนะไว้หลายประเด็น ดังนี้ ด้านหลักสูตร คือ ต้องการวิทยากร ช่วยเหลือโรงเรียนในการอบรมหลักสูตร รองลงมา คือ ต้องการให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้านการบริหารจัดการ

บริหารวิชาการ คือ ครูไม่ค่อยใส่ใจศึกษาเอกสารงานวิชาการ รองลงมา คือ โรงเรียนไม่มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ระเบียบแนวปฏิบัติทางราชการอย่างเป็นระบบและเป็นปัจจุบัน ทำให้ไม่สะดวกในการนำไปใช้ ด้านการจัดการเรียนรู้ คือ ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รองลงมา คือ ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ คือ ต้องการวิทยากรอบรมให้ความรู้ในการผลิตและใช้สื่อเทคโนโลยี รองลงมา คือ สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ด้านการพัฒนาบุคลากร คือ ควรมีการส่งเสริมการจัดประชุมวิชาการ นำเสนอผลงาน เพื่อเปลี่ยนเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน รองลงมา คือ ควรให้ความสำคัญในการจัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในแต่ละกลุ่มสาระ เพราะบางกลุ่มสาระแทบจะไม่มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรในแต่ละกลุ่มสาระ เพราะบางกลุ่มสาระแทบจะไม่มีการจัดอบรมเลย ด้านการวัดและประเมินผล คือ ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่ได้มาตรฐาน รองลงมา คือ ควรจัดหาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลให้ครูได้ศึกษา และด้านการประกันคุณภาพ คือ ควรมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบการประกันคุณภาพในสถานศึกษาอย่างชัดเจน รองลงมา คือ ควรประสานความร่วมมือให้ชุมชน ผู้ปกครอง หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับประกันคุณภาพอย่างแท้จริง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ให้ความสำคัญว่าการบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานในสถานศึกษา สถานศึกษาใดที่มีการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพย่อมส่งผลดีต่อกระบวนการเรียนการสอนและส่งผลกระทบต่อตัวผู้เรียนในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลัดดาวัลย์ สูดสว่าง (2554 : บทคัดย่อ) วิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1 พบว่าการเปรียบเทียบผลการบริหารงานวิชาการ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาการวัดผลประเมินผลและการเทียบโอนผลการเรียน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้นด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน และมาตรฐานการศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 และจำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ยกเว้น การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การวิจัยเพื่อ

พัฒนาคุณภาพการศึกษา การแนะแนวการศึกษา และการประสานความร่วมมือการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษากับองค์กรอื่น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าในการดำเนินการแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้สำเร็จนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบควรดำเนินการต่อไปนี้

1. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรมีการส่งเสริมให้ครูผลิตและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา โดยมีการจัดให้มีการประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี
2. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยกับหน่วยงานอื่นเพื่อให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นครูมืออาชีพ โดยจัดให้มีการอบรมครูเกี่ยวกับการสร้างและการใช้นวัตกรรมด้วยวิธีที่หลากหลาย
3. ด้านการนิเทศการศึกษา ควรมีการสร้างเครือข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ จัดระบบนิเทศการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยมีการจัดให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการแก่ผู้บริหารและครูผู้สอนในเรื่องเทคนิคและวิธีการนิเทศการศึกษา
4. ด้านการวัดประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ควรมีการจัดทำแผนการวัดผล และประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มีการวัดผลที่หลากหลายให้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน โดยจัดให้มีการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ
5. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ควรมีการหาทางช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาในการดำเนินงานการใช้แหล่งเรียนรู้ โดยมีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน
6. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรมีการออกแบบการสอนแผนการเรียนรู้อให้สอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียนและมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เน้นทักษะกระบวนการคิด โดยให้ ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
7. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรศึกษาวิเคราะห์สาระสำคัญของหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ โดยมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

8. ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ควรมีการประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนางานวิชาการ และแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

9. ด้านการแนะแนวการศึกษา สถานศึกษาควรมีการนิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง พร้อมทั้งให้คำแนะนำแนวทางในการจัดการเรียนการสอน

10. ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการวางแผนทางการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นไปตามระบบประกันคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา มีการกำหนดหลักเกณฑ์เป้าหมายที่ชัดเจน และดำเนินงานตามแนวทางที่วางไว้เพื่อรองรับการประเมินภายนอก

11. ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุติธรรม องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ควรเปิดโอกาสให้ชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการในโรงเรียน และสถานศึกษาควรให้ความร่วมมืองานวิชาการกับองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

12. ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ความรู้กับชุมชนเพื่อให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับนักเรียนและคนในชุมชน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยการศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2. ควรมีการศึกษาความต้องการและการมีส่วนร่วมของชุมชนในการแก้ปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3